

Oktober 2005

**“EEN BELGISCHE FEDERALISTISCHE VISIE OP EN
VOORSTEL VAN OPLOSSING VOOR B-H-V”**

Inhoud

1. Probleemstelling
2. B-H-V strategisch bekeken
3. B-H-V inhoudelijk bekeken
4. Het debat voor of tegen de splitsing van B-H-V is in feite achterhaald
5. Waarom liggen taalkwesties zo gevoelig?
6. Voorstel van oplossing

B Plus vzw

Zetel: Marnixlaan 30 – B-1000 Brussel

Administratief secretariaat: Keizerstraat 13 – B-2000 Antwerpen

Tel.: 03/205.03.09 of 10 – Fax: 03/227.07.88

Email: info@bplus.be

1. Probleemstelling

Het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde is op zich een technisch en secundair probleem. De modale Vlaming of Franstalige ligt daar niet wakker van. Weinig mensen weten trouwens waarover het gaat. Het probleem bestaat evenwel. Het werd een symbooldossier. Een oplossing is en blijft noodzakelijk en dit om politieke, juridische en psychologische redenen.

De kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde strekt zich uit over twee taalgebieden: het tweetalige gewest Brussel en 35 gemeenten in Vlaams-Brabant. B-H-V is dus een speciaal geval vergeleken met alle andere kieskringen in België die de taalgebieden volgen en de taalgrens niet overschrijden. Wij hebben er op zich geen probleem mee dat niet alle kieskringen de taalgrens volgen, maar afwijken van deze algemene regel kan o.i. enkel op een evenwichtige wijze, d.w.z. geldend voor beide taalgemeenschappen (zie *infra*).

De concrete situatie in het kiesarrondissement B-H-V :

Voor de Kamer kandideren **Brusselse** Franstalige partijen in 35 Vlaamse gemeenten.

Voor de Senaat en het Europees parlement kandideren **Brusselse en zelfs Waalse** kandidaten in 35 Vlaamse gemeenten.

Een splitsing van B-H-V betekent geenszins dat de Franstaligen in Vlaams-Brabant niet meer voor Franstalige lijsten kunnen stemmen (zoals in Franstalige media herhaaldelijk werd beweerd), maar alleen dat de Franstalige kandidaten in de eigen streek (Vlaams-Brabant) dienen te wonen. Dit systeem bestaat reeds voor de regionale verkiezingen waarbij de UF (Union des Francophones) lijsten heeft met lokale Franstaligen en een zetel (Christian Van Eycken, FDF) behaalde in het Vlaams Parlement. Bijna werd een tweede zetel gehaald.

2. B-H-V strategisch bekeken

- VLD, SP.A en Spirit beloven op 13 mei 2004 schriftelijk aan 28 burgemeesters van Halle-Vilvoorde dat B-H-V zal gesplitst worden en **zonder dat daarvoor een prijs betaald zal worden**. Dit was lichtvaardig en onrealistisch.

- CD&V-N.VA, SP.A-Spirit en VLD beloven in het Vlaams regeerakkoord op 27 juli 2004 dat B-H-V **onverwijld** zal gesplitst worden. Dit is al even onrealistisch in een land als België. Overigens komt het inschrijven van een beslissing die buiten de bevoegdheid valt van de Vlaamse regering (het is een federale materie) over als een agressief dictaat t.a.v. de Franstaligen.

Dit alleen reeds deed de Franstalige partijen begrijpelijkerwijs steigeren. Intussen is gebleken dat alleen de N-VA deze formule per se in het Vlaams regeerakkoord wilde plaatsen en dat CD&V, SP.A en VLD slechts tegen hun zin daarmee instemden. De bedoeling van de N-VA was duidelijk. De partij hoopte dat de Franstalige en Nederlandstalige partijen op deze manier frontaal met elkaar in botsing zouden komen. Jammer genoeg is dit ook gebeurd.

Het Vlaamse regeerakkoord bepaalde daarenboven dat de genoemde Vlaamse partijen een wetsvoorstel tot splitsing van B-H-V zouden stemmen in de Kamer. Dus

met het risico een alarmbelprocedure uit te lokken, leidend tot de val van de federale regering, enz.

Dat Franstalige partijen zelf ook reeds in andere dossiers met agressieve dictaten naar Vlaanderen hebben gezwaaid is juist¹, maar dit mag voor de Vlamingen geen excuus zijn om hier hetzelfde te doen (de pot en de ketel).

- Er is nooit een Vlaams front geweest inzake strategie. Voor sommigen was B-H-V een hefboom om de federale regering te doen vallen. Voor anderen was hun belofte tot splitsen ondergeschikt aan de wil om de federale regering te laten voortbestaan. Voor nog anderen was het dossier B-H-V een breekijzer om België te laten barsten. De Franstalige partijen merkten snel de strategische verdeeldheid van de Vlaamse partijen en konden dan met des te meer zelfzekerheid aanvankelijk "non" zeggen en later een splitsing alleen aanvaarden tegen een prijs die zo overdreven hoog lag dat voor vele Vlamingen die oplossing erger was dan het probleem.
- De Vlaamse partijen kloegen over de Franstalige arrogantie in het dossier B-H-V, maar ze vergaten dat ze dit keer zelf de arrogantie waren begonnen zoals hoger geschetst. Zoals vaak hebben de Vlaamse en Franstalige extremisten het gespannen klimaat benut om de communautaire gemoederen op te hitsen. Zij zijn dan ook de echte overwinnaars (zie ook *infra*, deel 5).

3. B-H-V inhoudelijk bekeken

Terwijl wij strategisch gezien begrip toonden voor de Franstalige visie, hebben wij inhoudelijk veel begrip voor de Vlaamse visie. Ten gronde bekijkt B Plus dit dossier echter noch met een Vlaamse, noch met een Franstalige bril. Wij pogen om de zaak objectief te analyseren en om **rechtvaardige** oplossingen voor te stellen. Soms zullen deze oplossingen eerder aansluiten bij een Franstalige visie, soms eerder bij een Vlaamse visie. Dit is voor ons de essentie van "Belgisch democratisch denken".

3.1 De kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde is een anomalie

3.1.1. Strijdig met de geest van de grondwet

B-H-V staat haaks op de grondwettelijke indeling van België in taalgebieden, haaks op de gewestgrenzen en haaks op de provinciegrenzen. Het kiesarrondissement B-H-V ligt deels in eentalig Nederlands gebied, deels in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad. Het ligt deels in Vlaams-Brabant en deels niet, deels in het Vlaams Gewest en deels in het Brussels Gewest. Advocaat Marc Uyttendaele (n.b. : de echtgenoot van Vice-Premier Laurette Onkelinx) schreef in Le Soir (8/2/05) over *"l'arrondissement B-H-V comme un reflet antique d'un monde dépassé, celui de la Belgique unitaire."*

Jan Reynaers, ondervoorzitter van BPS-SPB, drukte het in een nota van sept. 2004 plastisch uit: *"De 28 Vlaamse burgemeesters uit Halle-Vilvoorde zijn het beu dat zij voor de verkiezingen van Kamer, Senaat en Europees parlement nog steeds Franstalige lijsten met kandidaten die in Brussel [of Wallonië] wonen (daar gaat het om, niet dat zij Franstalig zijn) moeten registreren en panelen vrijhouden tot in Galmaarden en Kappellen-op-den-Bos."*

¹ men herinnert zich o.a. nog het dreigement van Philippe Moureaux met de "institutionele atoombom" indien er geen akkoord zou komen over het leveren van (Waalse) wapens

3.1.1. Strijdig met het territorialiteitsbeginsel

Het Brussels gewest is grondwettelijk beperkt tot de 19 gemeenten. Voor de federale en Europese verkiezingen maken 35 Vlaamse gemeenten virtueel deel uit van het Brussels gewest. Elke federale staat bestaat uit deelgebieden met duidelijke grenzen. Het territorialiteitsbeginsel werd ook door vroegere Belgischgezinde organisaties zoals de Groep Coudenberg en het Front voor Unionistisch Federalisme reeds erkend als een basisbeginsel van het klassieke federalisme.

3.1.2. Strijdig met een nationale en federale visie

Belgischgezindheid betekent o.a. gelijkberechtiging van de taalgemeenschappen in rechte en in feite. De Franstalige partijen uit Brussel en Wallonië hebben vandaag het recht om kandidatenlijsten in te dienen en stemmen te ronselen in 35 Vlaamse gemeenten.

De Vlaamse partijen uit Brussel en Vlaanderen hebben in geen enkele Franstalige gemeente in Waals-Brabant dat recht. Er is geen wederkerigheid. Het recht van de Franstaligen in die 35 gemeenten is dus niet alleen een recht, maar ook een voorrecht.

Nochtans moet men vaststellen dat er nagenoeg geen draagvlak bestaat om het dossier B-H-V op te lossen door de Vlaamse partijen uit Brussel de mogelijkheid te geven hun lijsten ook in te dienen in Waals-Brabant. Noch bij de Vlamingen in Wallonië, noch bij de politieke partijen, wordt dit als een valabele oplossing beschouwd. De Vlamingen die in Waals-Brabant wonen zijn er helemaal geen vragende partij voor. In tegenstelling tot vele Franstaligen die in Vlaams-Brabant wonen, passen zij zich meestal vrij snel aan aan hun omgeving. Bijgevolg vragen zij ook geen faciliteiten of afwijkende stemrechten. Bij vele Franstaligen in Vlaams-Brabant ligt dat anders.

3.2 Algemene eensgezindheid in Vlaanderen ten gunste van een splitsing van B-H-V

Hierboven (zie *supra*, deel 1) stelden we dat de modale Vlaming niet wakker ligt van B-H-V. Men mag de eensgezindheid in Vlaanderen evenwel niet onderschatten.

Feit is dat zowat alle politiek bewuste Vlamingen, die belangstelling hebben voor het dossier, de splitsing willen.

Alle burgemeesters van Halle-Vilvoorde (op de facilitatengemeenten na) eisen de splitsing.

Men heeft deze burgemeesters lichtvaardig van anti-belgicisme beschuldigd. We citeren uit een belangrijke brief aan het Staatshoofd van 6/6/2003 : *"Ons initiatief is ingegeven door onze gehechtheid aan ons Koninkrijk en aan de federale structuur en uit bezorgdheid voor het voortbestaan ervan en de goede werking van zijn structuren. Het in stand houden van de huidige toestand wordt in onze gemeenten, maar ook in heel Vlaanderen, als onrechtvaardig en antifederaal ervaren."*

Alle Vlaamse parlementsleden willen de splitsing. Zowat alle politiek invloedrijke Vlamingen willen de splitsing, zelfs de meest belgicistische zoals Herman Decroo in de VLD, Mark Eyskens in de CD&V of Willy Claes in de SP.A.

Een recent citaat van Willy Claes in De Volkswil: *"Op principieel vlak hebben de Vlamingen overschot van gelijk. Vóór de 2de W.O. reeds werd, op uitdrukkelijk verzoek van de Franstaligen geopteerd voor het principe van de ééntaligheid. Daarom werd een taalgrens vastgelegd..."*

3.3. Franstalig Brussel overwegend gekant tegen splitsing B-H-V.

De Franstalige partijen (vooral de MR) vrezen stemmenverlies in de rand nadat B-H-V gesplitst zal zijn. Ze zullen dan immers met Franstaligen uit eigen streek moeten opkomen, in plaats van met grote namen uit Brussel en/of Wallonië. Het kan niet ontkend worden dat stemmenverlies in een eerste fase waarschijnlijk is. Maar op lange termijn is dat niet zeker. Niets belet dat ook de lokale Franstalige politici echte stemmentrekkers worden.

Anderzijds wordt beweerd dat de PS electoraal belang zou hebben bij de splitsing van B-H-V. Door de splitsing zou deze partij vooruitgang kunnen boeken in Brussel. Dit zijn allemaal partijpolitieke beschouwingen, waardoor B Plus zich als pluralistische onafhankelijke organisatie uiteraard niet door laat leiden.

Een andere reden waarom vele Franstaligen in de Vlaamse rand rond Brussel het kiesarrondissement B-H-V willen behouden, is dat zij via dit arrondissement de parlementaire illusie staande kunnen houden dat zij als Franstalige inwoners van de provincie Vlaams-Brabant bij Brussel horen. Dit argument is echter eerder psychologisch dan reëel, want concreet maakt een splitsing van B-H-V zeer weinig verschil voor de Franstaligen in de rand. Ze zullen in dat geval voor Franstaligen uit de eigen streek dienen te stemmen i.p.v. voor Franstalige Brusselaars of Walen. Overigens kan verwacht worden dat deze lokale Franstalige politici beter vertrouwd zullen zijn met de problemen van hun streek en dat zij die streek op een efficiëntere manier zullen verdedigen dan politici die zich vanuit Brussel of Wallonië presenteren en die voorts geen enkele band hebben met de rand. Het verzet in de rand tegen de splitsing van B-H-V berust bij vele Franstaligen dan ook op een schromelijk misverstand, m.n. dat zij na de splitsing niet meer op Franstalige lijsten zouden kunnen stemmen, zoals dikwijls door de Franstalige media werd voorgehouden. Het kan niet genoeg beklemtoond worden dat dit manifest onjuist is.

3.4. Begrip voor de Waalse gevoeligheden

Dit dossier is een twistappel tussen Vlamingen en Franstaligen in Brussel en in de rand. Het belangt Wallonië niet rechtstreeks aan. Dit dossier wordt in Waalse middens dan ook als een secundair probleem bekeken, zeker in verhouding tot de regionale, sociaal-economische problemen, zoals de hoge werkloosheid en de plaatselijke armoede. Dat neemt echter niet weg dat veel Walen vrezen dat door het ophitsen van de gemoederen in het dossier B-H-V op termijn ook de solidariteitsgedachte onder druk zal komen te staan. B Plus beseft dit terdege en beklemtoont dat de solidariteit met Wallonië zeer belangrijk is. Hiervoor wordt verwezen naar ons eerder dit jaar uitgebrachte dossier "Sociale zekerheid en nationale solidariteit". Wallonië heeft overigens gelijk wanneer het stelt dat de sociale zekerheid veel belangrijker is dan B-H-V.

In Wallonië vreest men ook dat de splitsing van B-H-V de eerste stap is naar het definitieve einde van België. Dit argument komt dikwijls naar voren in communautair zwaar geladen dossiers. Soms is dat terecht, maar B Plus is van oordeel dat dat hier niet het geval is. Wij willen de splitsing gebruiken als hefboom om België te versterken in plaats van het te verzwakken (zie *infra*, deel 6).

4. Het debat voor en tegen de splitsing van het kiesarrondissement B-H-V is in feite achterhaald.

Geen enkele Vlaamse partij zal nog afstappen van de eis tot splitsing van B-H-V. Het is zeker dat B-H-V wordt gesplitst, uiterlijk tegen 19/06/2007 (de termijn die het Arbitragehof bepaalde voor het vinden van een oplossing). Immers, ook de Franstalige partijen (zelfs het FDF) hebben het principe van een "soort" splitsing aanvaard in de onderhandelingen binnen de regering Verhofstadt van mei jl., al was dat met tegenzin. Wel vroegen de Franstalige partijen een reeks linguïstieke voordelen als prijs.

Het is zeker dat de Vlaamse partijen willens nillens een prijs zullen moeten betalen aan de Franstaligen. Het is immers een wetswijziging op vraag van Vlaanderen, ook al is die wijziging op zich logisch en billijk. De vraag is dus: welke prijs, welke compensatie (zie *infra*, deel 6)?

Naast deze zekerheden blijft echter één grote onzekerheid bestaan.

Het is niet uitgemaakt dat morgen of overmorgen of in 2007 gemakkelijk een redelijk compromis zal gevonden worden. In die zin blijft de niet-splitsing van B-H-V een bedreiging voor de goede communautaire verstandhouding.

5. Waarom liggen taalkwesties (linguïstieke materies) zo gevoelig in Vlaanderen ?

Om de gevoeligheid van taalkwesties zoals B-H-V te kunnen begrijpen, is een bondige historische schets noodzakelijk.

- In het vroegere België werden vele generaties Vlamingen taalkundig en cultureel achteruitgesteld. Er was een Franstalige dominantie in de administratie, het bedrijfsleven, de Belgische regering, het leger, de diplomatie, enz.

Dankzij de Vlaamse Beweging werd het Nederlands in België gered en is de gelijkberechtiging van de taalgemeenschappen grotendeels verworven. We moeten natuurlijk kijken naar de toekomst, maar niet zonder te beseffen dat nog niet alle sporen van dat onrecht zijn uitgewist in de geesten.

- Het Nederlands is als taal in verschillende opzichten zwakker dan het Frans. Een bescherming van het Nederlands in België door de taalwetgeving en de homogeniteit van de taalgebieden is logisch. Dat heeft voor ons niets met complexen of trauma's uit een nog onverwerkt verleden te maken.

Vergelijken we even met Canada. Daar is het Frans niet de sterkere, maar de zwakkere taal. Het Frans staat er zwakker dan het Engels. De Franstaligen in de provincie Quebec hebben een taalwetgeving ter bescherming van het Frans afgedwongen die in sommige opzichten zelfs strenger is dan deze in België.

- Tweetaligheid invoeren in Vlaamse gemeenten of faciliteiten invoeren voor Franstaligen in Vlaamse gemeenten leidde steevast tot een vergaande verfransing. Het is belangrijk te benadrukken dat de verfransing van de Rand niet het resultaat is van een sluw complot door één of ander geheim genootschap, zoals dit dikwijls door de nationalisten wordt voorgesteld. Het is de groei van de grootstad Brussel, een sociologisch fenomeen eerder dan een politieke strategie.

Het leidt wel tot een driedubbele wrijving : de oorspronkelijke Vlaamse, eerder minder begoede, landelijke bevolking wordt geconfronteerd met de inwijking van Franstalige, eerder welstellende, stedelijke nieuwkomers. Dit leidt tot

integratieproblemen. De radicale Vlamingen dienen op te houden de Franstaligen te diaboliseren. Anderzijds dienen de Franstaligen van hun kant zich beter te integreren en massaler dan vandaag Nederlands te leren.

- Ook al is de verfransing eerder een sociologisch verschijnsel en geen bewust opzet van de Franstaligen (behoudens bij de extremisten), het resultaat is er :

- Brussel was historisch gezien ooit een overwegend Nederlandstalige stad. De omgeving van Brussel idem. Brussel verfransde in de loop der jaren vergaand en ook alle gemeenten die bij Brussel gevoegd werden (met een tweetalig statuut) verfransden in sterke mate.
- Sinds 6 Vlaamse gemeenten rond Brussel in 1963 een bijna tweetalig statuut kregen (faciliteiten voor de Franstaligen) verfransden ze eveneens vergaand. Wij wensen dus geen uitbreiding van de faciliteiten, maar evenmin een afschaffing.
- De verfransing van de Rand duurt verder tot op vandaag.

- Er is een groot verschil tussen het stimuleren van “**privé**-tweetaligheid” en meertaligheid van individuele personen (in taalcursussen, in het onderwijs, enz.) en het bepleiten van “**officiële** tweetaligheid” (dus in de openbare diensten) van Vlaamse of Waalse gemeenten. Dit debat is in feit reeds meer dan 70 jaar voorbijgestreefd, sinds de taalwetgeving van 1932 (zie infra).

- De taalgrens werd in 1963 onherroepelijk vastgelegd. De Franstaligen dienen dan ook de grenzen van het Brussels Gewest te eerbiedigen. Natuurlijk reikt de socio-economische invloed van Brussel verder dan de 19 gemeenten. De meeste grootsteden in binnen -en buitenland laten hun invloed echter gelden tot ver buiten hun officiële grenzen. Daarom hoeft men de grenzen nog niet in vraag te stellen. Er zijn alternatieven, zoals socio-economische samenwerkingsverbanden tussen Brussel en Vlaams-Brabant, tussen Brussel en Waals-Brabant.

- Van Franstalige zijde wordt regelmatig beweerd dat de Vlamingen het territorialiteitsbeginsel aankleven (het FDF en co verwijten "de" Vlamingen zelfs een bloed- en bodemnationalisme) en wordt even regelmatig beweerd dat de Franstaligen het personaliteitsbeginsel zouden huldigen.

Die stelling is ruim verspreid, maar onjuist.

- Het Belgisch federaal model steunt op het territorialiteitsbeginsel, behoudens limitatieve uitzonderingen in enkele faciliteitengemeenten rond Brussel en langsheen de taalgrens. Dit beginsel werd in het parlement door **beide** taalgemeenschappen met een ruime parlementaire meerderheid goedgekeurd.
 - De Franstalige partijen beriepen zich in de loop van de jaren alleen op het personaliteitsbeginsel "voor zichzelf": ten gunste van Franstaligen in Vlaanderen. Zij beriepen zich daarentegen telkens op het territorialiteitsbeginsel voor de Vlamingen in Wallonië (er is slechts één uitzondering: wederkerige faciliteiten in enkele taalgrensgemeenten).
- a. Fundamenteel is dat het oude idee van een officiële tweetaligheid in gans België in de jaren 20 afgewezen werd door Wallonië. Dat leidde tot de taalwetten van 28/03/1932 die op basis van het territorialiteitsbeginsel het principe van de eentaligheid van de taalgebieden vastlegden, behalve in Brussel.

- b. De agglomeratie Brussel (intussen het gewest Brussel) werd in het verleden meermaals uitgebreid, maar altijd met Vlaamse gemeenten: N-O-Heembeek, Laken en Haren in 1921, Evere, Ganshoren en St.-Agatha-Berchem in 1954.
- c. In 1962 stelde de regering Lefevre-Spaak voor faciliteiten in te voeren voor de Franstaligen in 8 Vlaamse gemeenten rond Brussel en faciliteiten voor de Vlamingen in 3 Waalse gemeenten rond Brussel. Wallonië weigerde faciliteiten in de 3 Waalse gemeenten. De taalwet van 2/8/63 voerde wat Brabant betreft alleen faciliteiten in voor Franstaligen in 6 Vlaamse gemeenten (Wemmel, Drogenbos, Linkebeek, Kraainem, St.-Genesius-Rode en Wezenbeek-Oppem). Niet de Vlamingen maar de Franstaligen speelden het territorialiteitsbeginsel hier het hardst.
- d. Bij de recente onderhandelingen binnen de regering Verhofstadt werd van Franstalige zijde een hele reeks afwijkingen van het territorialiteitsbeginsel gevraagd voor de Franstaligen in Vlaams-Brabant (uitbreiding van de faciliteiten, inschrijvingsrecht tot en met bevoegdheden voor de Franse Gemeenschap in de Rand). Over analoge voordelen voor de Vlamingen in de Waalse faciliteitengemeenten werd niet onderhandeld.

Het Belgisch federalisme kan alleen overleven mits **wederkerige** solidariteit.

De Belgischgezinde Vlamingen verdedigen constant de solidariteit met de Franstalige landgenoten in fundamentele dossiers. Er zijn belangrijke transfers van Noord naar Zuid (in de sociale zekerheid, in de begroting en de financieringswetgeving). Zij hebben het niet gemakkelijk om de interpersoonlijke federale sociale solidariteit in Vlaanderen te verdedigen.

De Belgischgezinde Franstaligen dienen op hun beurt solidair te zijn met Vlaanderen in taalkundige (linguïstieke) dossiers. Indien zij zich uitspreken voor bv. de splitsing van B-H-V zouden ze het de Belgischgezinde Vlamingen, gemakkelijker maken om de Belgische solidariteit in Vlaanderen te promoten.

Met deze nota wordt bewezen dat in B-Plus de solidariteit bestaat in beide richtingen.

- De recente onderhandelingen in de federale regering over B-H-V waren een gemiste kans voor de Franstalige partijen. In plaats van meer begrip te tonen voor het Vlaamse standpunt over B-H-V en eens solidair te zijn met de Vlaamse regeringspartijen, hebben ze de prijs voor de splitsing van B-H-V zozeer opgedreven dat het onmogelijk werd een evenwichtig compromis af te sluiten. Dat het FDF geestdriftig was over het ontwerpcompromis van mei 2005 ("du jamais vu", "beter dan het Egmontpakt van 1977", ...) zegt genoeg.

Deze onderhandelingen hebben vele Vlamingen geradicaliseerd, waaronder ook gematigden.

We mogen evenwel niet vergeten dat de Vlaamse partijen met hun strategische arrogantie mede de Franstalige arrogantie hebben uitgelokt en hun egelstelling t.o. de Vlaamse partijen hebben verstrakt. Dit effect werd overigens door de N-VA verhoopt.

Ook bemoeilijkten de strikt partijpolitieke belangen een ernstig compromis. De PS-top was aanvankelijk bereid B-H-V te splitsen zonder veel morren, maar de MR-top werd gechanteerd door de FDF-top en durfde niet. Daarop durfde ook de PS niet meer. Net zoals men de Vlaamse politici terecht kan verwijten dat zij soms wedijveren om "de beste Vlaming" te zijn, wedijverden de Franstaligen hier om de titel van "de beste Franstalige" in de wacht te slepen.

De (voorlopige) niet-splitsing van B-H-V is een Pyrrusoverwinning van de Franstalige politici. De enige echte winnaars zijn de Franstalige en Vlaamse extremisten (FDF, VB, N-VA en de scherpslijpers in de andere partijen). Het dossier B-H-V komt terug op tafel en intussen zullen de scherpslijpers pogen het potje warm te houden.

Vele Franstaligen stellen dat de splitsing van B-H-V een stap is naar het einde van België. Dit cliché wordt regelmatig bovengehaald in communautaire dossiers, maar in dit geval ten onrechte.

Een splitsing is integendeel een manier om druk van de Vlaamse ketel te halen en om gemakkelijker het behoud van Belgische federale bevoegdheden te kunnen verdedigen die veel belangrijker zijn dan B-H-V.

De nationalisteng pogen alle communautaire dossiers (dus ook B-H-V) als hefboom te gebruiken om België te **splitsen**. Nationalisten willen geen redelijke oplossingen : zij hebben een andere agenda. B-Plus wil de logica van de nationalisteng niet volgen (we lopen ze dus niet achterna), maar wenst **integendeel** B-H-V als een hefboom te gebruiken om de Belgische federale democratie te **versterken** (zie *infra*, Deel 6).

ESSENTIEEL:

De radicale Vlamingen bedreigen de eenheid van het land door hun obsessie om maximaal federale bevoegdheden te splitsen. (= inhoudelijk afbouwen van de federale evenwichten)

De radicale Franstaligen bedreigen evenzeer de eenheid in het land door hun obsessie voor bijkomende linguïstieke voordelen (= psychologisch afbouwen van de federale evenwichten)

6. Voorstel van oplossing

1. Splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Er komt een kieskring Brussel en een kieskring Vlaams-Brabant (met Leuven, Halle en Vilvoorde) voor de Kamer. Voor de Senaat en het Europees Parlement wordt de regio Halle-Vilvoorde opgenomen in de Nederlandstalige kieskring.

In een kieskring Brussel-19 zouden de (Brusselse) Vlamingen nauwelijks nog iemand kunnen verkiezen. Daarom vragen wij waarborgen voor de Vlaamse Brusselaars inzake hun vertegenwoordiging in het federaal parlement.

Dit kan op 2 manieren :

ofwel door lijstverbinding Brussel (Ned) en Vlaams-Brabant (+ desgewenst Brussel (Fr) en Waals-Brabant). Deze mogelijkheid dient in de kieswetgeving voorzien te worden.

ofwel door een gewaarborgd aantal zetels in het federaal parlement (Kamer en Senaat²)

² de splitsing van B-H-V is zonder voorwerp voor de Senaat indien deze zou omgevormd worden tot een ontmoetingsplaats van regionale parlementsleden aangevuld met gecoöpteerden (plan van de federale regering).

Bij de verkiezingen voor de Kamer in 2003 werden 3 Vlaamse Brusselaars verkozen. 3 Zetels zouden gewaarborgd worden voor de Vlaamse Brusselaars. De kieswetgeving dient in die zin aangepast te worden. Dit is juridisch en technisch mogelijk. Er is reeds een precedent met bepaalde gelijkenissen : in het Brussels parlement zijn 17 op de 89 zetels gewaarborgd voor de Vlaamse Brusselaars zoals bepaald in het Lombard-luik van het Lambermontakkoord (2001).

Overigens hopen wij dat de partijen voor de verkiezingen van de federale Kamer in de toekomst gebruik zullen maken van de wettelijke mogelijkheid om tweetalige lijsten in de kieskring Brussel in te dienen. Dit zou misschien het aantal verkozen Vlaamse Brusselaars kunnen vergroten.

Gekoppeld aan :

2. Belgische kieskring voor 1/4de van de zetels in de Kamer, d.w.z. voor 37 van de 150 zetels. Voor de andere zetels blijft de provinciale kieskring gelden.

Met waarborg voor de Franstaligen door een gewaarborgd aantal zetels binnen dat 1/4de.

Vandaag zijn er 88 Nederlandstalige en 62 Franstalige kamerleden op een totaal van 150. Dit betekent dat op de "Belgische" groep van 37 kamerleden 15 zetels zouden gewaarborgd worden voor de Franstaligen. De kieswetgeving dient in die zin aangepast te worden. Wat de technische uitwerking betreft verwijzen we naar het precedent vermeld in rubriek 6/1.

Het geven van een gewaarborgd aantal zetels aan de Franstaligen en aan de Vlamingen impliceert dat ook de 37 "Belgische" kandidaat-kamerleden een taalrol (N of F) hebben. Dit is geen probleem aangezien alle parlementsleden in ons land (en zelfs alle "Belgische" ambtenaren) een taalrol hebben.

Indien lijsten ingediend worden door Vlaamse en Franstalige partijen **samen** voor het pakket van de 37 (wat o.i. moet toegelaten worden) zal de lijststem geneutraliseerd dienen te worden om de waarborg te kunnen toepassen.

● Motivering

Het huidige federale België kampt met een democratisch deficit in die zin dat de Vlamingen/Franstaligen niet voor Franstalige/Vlaamse kandidaten voor het federaal niveau kunnen stemmen en dus hun beleid niet kunnen beoordelen.

Kandidaten voor het federaal niveau die zich electoraal tot gans het land kunnen richten, zullen sowieso belangstelling hebben voor alle gemeenschappen en gewesten en zullen bekendheid nastreven in gans België. Aldus zal de Belgische samenhang groeien bij de federale politici en de kiezers en kan ook een toenadering inzake federale materies verwacht worden tussen Vlaamse en Franstalige partijen binnen dezelfde politieke familie.

Dit idee heeft evenwel niets te maken met neo-unitarisme : het is een logische techniek in een volwassen federalisme.

Het is niet wenselijk méér dan 1/4e van de Kamer op Belgisch niveau te verkiezen omdat in dat geval de afstand tussen de politicus en de kiezer te groot wordt. Een mix van het provinciaal niveau (3/4e) en Belgisch niveau (1/4e) is aangewezen.

Als compensatie ten gunste van de Franstaligen in ruil voor de splitsing van B-H-V geeft deze Belgische kieskring aan de Franstaligen in de regio Halle – Vilvoorde de mogelijkheid om voor Franstalige Brusselaars en Walen te blijven stemmen maar in een andere, een evenwichtige context. Immers, alle Belgen kunnen dan voor

Nederlandstaligen of Franstaligen stemmen. Er bestaat geen "voorrecht" meer voor de Franstaligen in Vlaams-Brabant.

Het gewaarborgd aantal zetels binnen de groep van 37 "Belgische" kamerleden ten gunste van de Franstaligen is de tegenhanger van de waarborg voor de Vlaamse Brusselaars naar aanleiding van de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde. Deze beide waarborgen passen in onze filosofie van federalisme en solidariteit: solidariteit van de Franstalige meerderheid met de Vlaamse minderheid in Brussel en solidariteit van de Vlaamse meerderheid met de Franstalige minderheid in België.

De genoemde waarborg ten gunste van de Franstaligen is reëel, omdat zij terecht vrezen dat er meer Franstaligen voor Vlaamse kandidaten zullen stemmen dan omgekeerd omdat een aantal Vlaamse politici nu eenmaal meer naambekendheid hebben in Franstalig België dan omgekeerd.

Ten slotte wordt via een vast aantal zetels voor Franstaligen en Vlamingen vermeden dat een campagne zou gevoerd worden door Vlaamse en Franstalige extremisten om alleen voor kandidaten van een eigen gemeenschap te stemmen wat de communautaire verstandhouding zou verzuren i.p.v. bevorderen.

- Originaliteit van het voorstel

De splitsing van B-H-V wordt niet gekoppeld aan linguïstieke wijzigingen ten gunste van de Franstaligen in Vlaams-Brabant.

Linguïstieke wijzigingen liggen zoals aangetoond zéér moeilijk in Vlaanderen (doos van Pandora). Zij **verzwakken** de gehechtheid aan de Belgische federatie in Vlaanderen.

De splitsing van B-H-V wordt gekoppeld aan maatregelen die de Belgische federatie **versterken** en democratischer maken: Belgische kieskring voor deel van de Kamer met als effect een grotere democratische legitimiteit van de federale politici.

Principieel pleiten wij voor **rechtvaardige** oplossingen liever dan te werken met "compensaties" of "prijzen". Maatregelen die moeilijker liggen bij de Franstaligen moeten niet noodzakelijk 'gecompenseerd' worden met maatregelen die moeilijker liggen bij de Vlamingen. Dit leidt tot kwetsbare en slechte uitzonderingswetgeving en het verscherpt de duale oppositie tussen beide taalgemeenschappen.

De meeste waarnemers in het dossier B-H-V denken evenwel in termen van "prijzen" en "compensaties". Voor hen kunnen we ons voorstel samenvatten als een WIN-WIN-SITUATIE voor de Vlamingen én de Franstaligen: de Vlamingen bekomen de splitsing van B-H-V en waarborgen voor de Vlaamse Brusselaars. De Franstaligen in de rand kunnen via de federale kieskring voor Franstalige kandidaten uit Brussel en Wallonië blijven stemmen. De Franstaligen krijgen voorts op Belgisch niveau een gewaarborgd aantal zetels binnen die federale kieskring.

Ons voorstel is een evenwichtig voorstel voor allen die het behoud van de Belgische federatie nastreven. Het lijkt ons dan ook perfect aanvaardbaar voor nuchter denkende Vlamingen én Franstaligen. **De enige verliezers bij ons voorstel zijn zij die BHV willen misbruiken als een breekijzer om het Belgisch model nog verder te ontwrichten.**

- Procedure

Gezien de voorgestelde oplossing communautair evenwichtig is, zou zij *an sich* in een politiek akkoord kunnen gegoten worden, dus zonder uitgebreide communautaire onderhandelingen. Een uitstel tot 2007 is dan ook niet wenselijk.

Men verwacht onderhandelingen over de staatshervorming bij de vorming van een nieuwe federale regering in (uiterlijk) 2007 of in geval van crisis in 2005 of 2006. Het probleem **B-H-V** vooraf **ontmijnen** zou die regeringsvorming dan ook vergemakkelijken. Overigens zou dit de communautaire verstandhouding een opkikker bezorgen.

Aangezien ons voorstel een wijziging van art. 63, §2 G.W. vereist, is een 2/3-meerderheid nodig voor de implementatie ervan. Dit verhindert evenwel niet dat het nog tijdens deze legislatuur goedgekeurd zou kunnen worden, aangezien art. 63, §1 tot en met §3 G.W., tijdens de vorige legislatuur tot herziening vatbaar verklaard werden.